

DRIADE PREMIUM MODEL 3

Driade. De als een Phoenix herrezen luidsprekerfabrikant van Nederlandse bodem is weer helemaal terug en ademt meer levenskracht dan ooit tevoren. Oprichter Arnold Heres heeft in de jaren andere inzichten en meer specialistische kennis op auditief vlak opgedaan en heeft dit, inclusief de laatste en de modernste luidsprekertechnieken vertaald naar een prachtige nieuwe luidsprekerlijn. Music Emotion brengt een bezoek aan Driade en ontvangt de laatste creatie van Heres ter review; de prachtig gevormde Driade model 3 drieweg basreflex luidspreker.

Een hele plezierige kennismaking

Bij Music Emotion hebben we de ontwikkelingen rondom het 'nieuwe' Driade nauwlettend gevolgd en hebben al meermaals mogen genieten van de zeer muzikale nieuwe tweeweg luidsprekers van de hand van Heres. Het nu gereviewde drieweg model hebben we, naast een paar vluchtige beursindrukken, nog niet intensief mogen beluisteren. Hierom brengt Music Emotion eind december 2019 een bezoek aan Driade. Tijdens de hernieuwde kennismaking vertelt Arnold Heres over de

ontwerpen en toegepaste materialen in zowel de eerdere en de laatste generatie Driade luidsprekers.

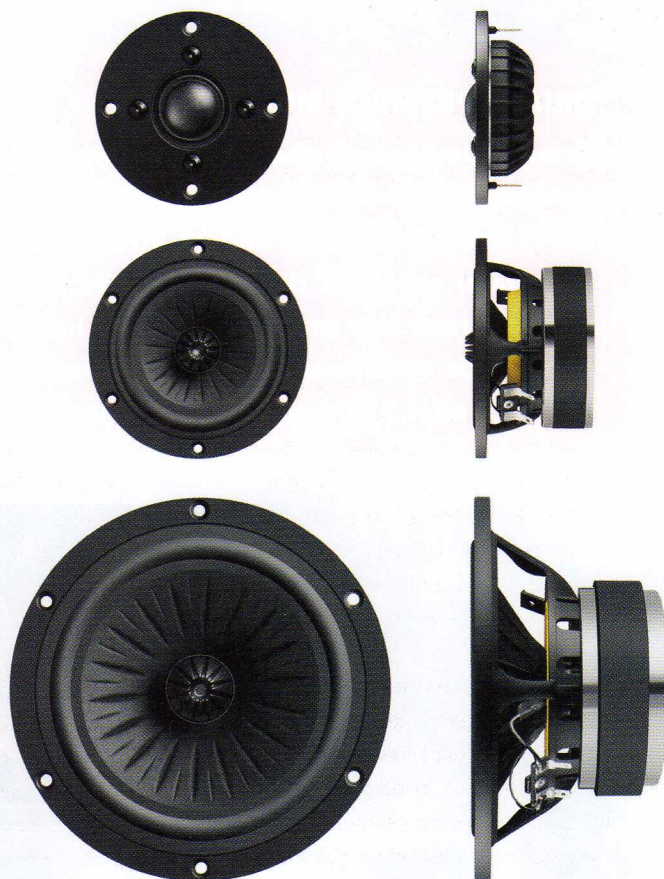
Bij veel muzik liefhebbers zal de merknaam Driade vertrouwd in de oren klinken. Ook al heeft u nog nooit een luidspreker van Driade met uw eigen oren gehoord, u hebt er beslist van gehoord. Dit is ook niet verwonderlijk, gezien Driade in de eind jaren '80 en begin jaren '90 van de vorige eeuw behoorde tot de absolute topmerken op luidsprekergebied. Vrijwel elke hifis- **NEXT**

peciaalzaak had wel een selectie aan Driade modellen voor handen en zonder overdrijven heeft de deze van oorsprong Nederlandse luidsprekerfabrikant letterlijk wagonladingen aan luidsprekers verkocht binnen de Benelux, maar ook ver hierbuiten.

Begin jaren '90 wordt de merknaam Driade inclusief meerdere high-end pareltjes van Nederlandse bodem overgenomen door het eveneens Nederlandse Penta/Penhold, die zich vanaf dat moment op de productie van Driade richt. Heres verlaat Penhold halverwege de jaren '90 en hiermee valt langzaam het doek voor het eens zo succesvolle Driade. Heres besluit zich hierna primair te richten op industriële vormgeving, design (Sphinx Myth versterkerlijn en StraDa digital amplifiers) en luidsprekerontwikkeling (Arrow en Audio Physic) en vervolgens neemt Heres na 2008 een voorschot op zijn pensioen in warmere oorden. Hiermee lijkt definitief een einde gekomen aan dit rijke en vooral geliefde luidsprekermerk van vaderlandse bodem.

Nieuw millennium

Medio 2016 besluit Heres echter om zijn oude liefhebberij weer op te pakken, de merknaam en modelrechten van Driade opnieuw te laten registreren en zich weer vol overgave te storten op de ontwikkeling van een nieuwe generatie Driade hifiluidsprekers. Hierbij haalt Heres de banden met het Duitse Eton weer aan en ontwikkelt in samenwerking met Eton geheel nieuwe drivers gebaseerd op het beproefde originele concept uit de jaren '80 en '90. Heres toont ons zowel de oude en de nieuwe drivers van Eton. Ondanks dat deze zo op het eerste oog niet heel veel lijken te verschillen, is er sprake van totaal nieuwe units. Nadat we de verschillende oude en nieuwe drivers in de hand hebben gehad en deze uitvoerig hebben kunnen bestuderen stellen we vast dat de nieuwe Eton modellen op het gebied van bouwkwiteit en materiaalgebruik echt een paar turfjes voor hebben op de oude units. Zonder al te technisch te worden kunnen we melden dat het Hexacone conusmateriaal en de zijden domes van de tweeters in grote lijnen gelijk zijn aan de oorspronkelijke uitvoeringen. De gesloten stofkap van de woofer is echter vervangen door een nieuwe open faseplug, het chassis is stijver uitgevoerd en de magneet is vele malen krachtiger. Verder zijn de bewe-

gende delen als spider, spreekspoel en de rubber rolrand geheel vernieuwd. Feitelijk zijn het geheel nieuwe units die in samenwerking met Arnold Heres zijn ontwikkeld.

Tenslotte zijn ook de scheidingsfilters voor de twee en de drieweg modellen geheel nieuw ontwikkeld. Deze filters zijn functioneel op een 18 mm MDF-Carbon board gemonteerd en de componenten zijn hardwired met elkaar verbonden. Hierbij maakt Heres gebruik van niet-magnetische keramische weerstanden, polycarbonaat condensatoren en ook de flinke spoelen in het filter zijn zodanig geplaatst dat de strooivelden geen invloed op elkaar kunnen uitoefenen. Naast de constructie van het filter maken de toegepaste in de EU gefabriceerde kwaliteitscomponenten een hoorbaar verschil. Hierna nemen we een kijkje in de ontwikkelingsruimte, beluisteren we de Driade Model 2 luidsprekers en raken we niet uitgepraat.

Herkenbaar op vele vlakken

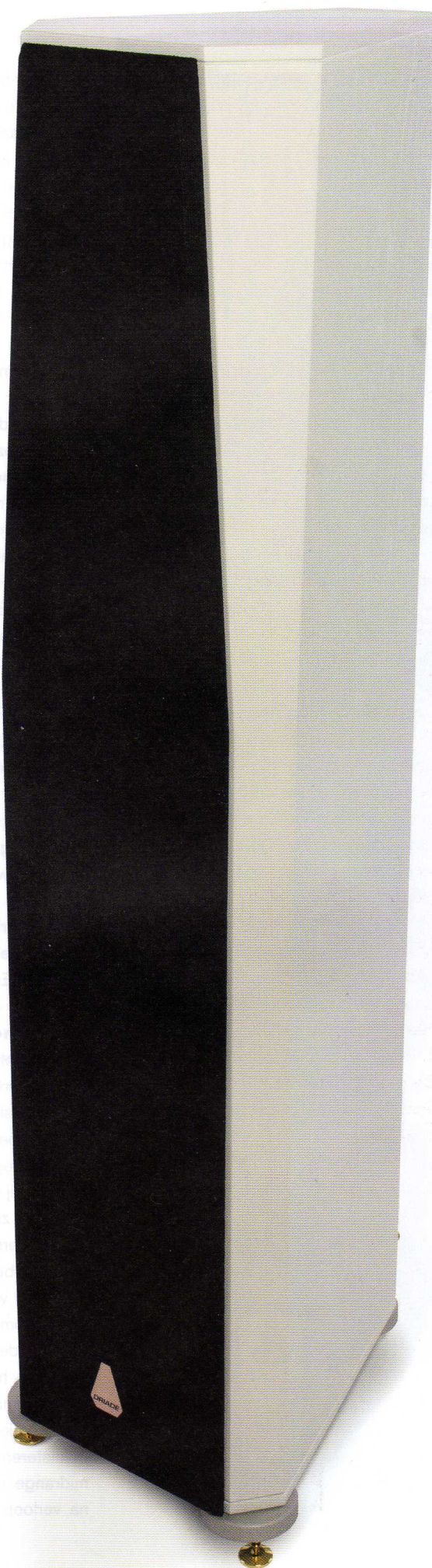
De nieuwe geheel met de hand vervaardigde Driade modellen hebben, op een minimale verfijning van het ontwerp, nog steeds de oorspronkelijke iconische zeshoekige vormgeving die geheel wiskundig tot stand is gekomen en in hoge mate bijdraagt aan de klankeigenschappen van deze luidsprekersystemen. Bovendien zien de luidsprekers er door deze vormgeving (nog steeds) eigentijds en optisch zeer aantrekkelijk uit. We moeten bekennen dat de vormgeving van deze nieuwe generatie ons bijzonder aanspreekt. Naast de iets taps toelopende top van het kabinet en de naadloos afgewerkte hoeken heeft de met transparante satijnlak uitgevoerde walnoot finer afwerking een prachtige rijke uitstraling. We hebben de optionele frontjes (400 euro) erbij ontvangen en anders dan de legacy modellen zijn deze frontjes met dezelfde geometrie afgewerkt, waarmee deze Driade Model 3 luidsprekers transformeren tot begerenswaardige designobjecten met een zelfs nog hogere aantrekkingskracht dan de al zo aantrekkelijk gevormde legacy modellen.

Naast de unieke en herkenbare vormgeving hebben de luidsprekers van Driade een unieke en vooral herkenbare klanksignatuur. Net als bij de oorspronkelijke legacy modellen van Driade kenmerkt de klank zich door het volledig ontbreken van een 'populair sausje'. We beluisteren verschillende muziekgenres en we zijn bijzonder onder de indruk van de uitstekend gedefinieerde en gelaagde muziekweergave van deze Model 3's. Wanneer we echter overschakelen naar klassiek of jazz waarbij akoestische instrumenten en vocalen centraal staan zijn wij direct in onze nopjes met de directe, snelle en vooral open signatuur van deze luidsprekers.

Wij zijn niet onbekend met de vroege creaties van Heres en zijn bovendien in de unieke positie om deze gloednieuwe Model 3's te vergelijken met een set high-end Driade 102MK2 luidsprekers uit 1991. Dit model van Driade behoort volgens Heres tot een van de best klinkende Driade modellen ooit gemaakt. Deze set is al vele decennia in de familie, is destijds nieuw aangeschaft en heeft in al deze jaren - behalve een nieuwe (peperdure) Eton tweeter - geen aanpassingen ondergaan. Hiermee kunnen we de schijn wegnemen dat we ons enkel baseren op de marketing argumenten van de fabrikant. Argumenten die overigens volledig overeenkomen met onze eigen ondervindingen.

Loyale klantenkring

Een van de punten waar Heres op bijna dagelijkse basis mee wordt

geconfronteerd is het loyale karakter van Driade eigenaars. Niet verwonderlijk. De klanksignatuur van deze legacy modellen is niet vergelijkbaar met de toenmalige (wel populair getunede) competitie. Bovendien zijn er tot op heden nog niet veel luidsprekers die in de buurt komen van de geluidskwaliteit van de vroegere topmodellen, laat staan deze te overtreffen. Sinds de nieuwe start van Driade zijn er dan ook vele muzik liefhebbers die Heres vragen of Driade deze de geliefde legacy modellen niet zou willen restaureren of deze anders te voorzien van de laatste generatie Eton drivers.

Vanuit een gebruikersoogpunt een begrijpelijke vraag, maar wij weten eerlijk gezegd niet of dit vanuit een investeringsoptiek een interessante optie is. Buiten het feit dat dergelijke totaalrestauraties tijdsintensief en vooral zeer kostbaar zijn, vragen we ons af of een dergelijke ingreep de zo vurig gewenste toename in geluidskwaliteit ook daadwerkelijk zal brengen. Wij zouden er eerder voor kiezen om uw oude geliefde Driade luidsprekers in te ruilen op een set hedendaagse modellen. Combineer deze nieuwe aanwinsten met een set uitstekend presterende Driade Flow luidsprekerkabels en ontdek uw favoriete muziekalbums weer opnieuw. En opnieuw. En opnieuw...

Eerste indrukken

De inspeelperiode van een set kwaliteitsluidsprekers neemt doorgaans vele uren in beslag om alle bewegende delen zoals rubber rolrand en spider soepel te laten bewegen. Dit is niet onze favoriete periode bij het schrijven van een review. Gelukkig zijn de door ons ontvangen luidsprekers al vele uren ingespeeld, maar we bemerken desondanks dat de units nog wel een paar uur extra nodig hebben om echt helemaal los te komen. Gedurende de tijd dat we de speakers ter review hebben gehad hebben we de klank en imaging eigenschappen steeds een beetje beter horen worden. We beluisteren een lichte verfijning in de midrange weergave, de top-end loopt na verloop van tijd verder door en na

een flink aantal uren spelen bemerken we dat de 'bodem uit het laag valt' waarna de sublaag frequenties met nog meer gemak worden weergegeven.

Al tijdens de eerste korte luistersessies bemerken we een verschil in klankbalans tussen de nieuwe tweeweg modellen die we bij Driade in de luisterruimte hebben beluisterd en dit meest recente drieweg model. Heres heeft bij deze Model 3 een uitstekende balans tussen de weergave van laag, midrange en hoog weten te vinden. Het laag is krachtig en loopt diep door, de midbas heeft een strakke punch en ook de hoog weergave is heerlijk detailrijk. Door de aanvulling met een Eton midrange driver levert deze Model 3 een midrange definitie met een chirurgische precisie. Deze Model 3 levert vooral bij stemmen, snaar- en strijkinstrumenten een magistrale geluidskwaliteit. Waar we de Model 2 kunnen typeren met een laagdrempelige, muzikale en meer ongedwongen klankbalans levert de Model 3 een neutralere en preciezere muziekweergave waarbij alle eigenschappen op een flinke trede hoger staan.

Luistersessies

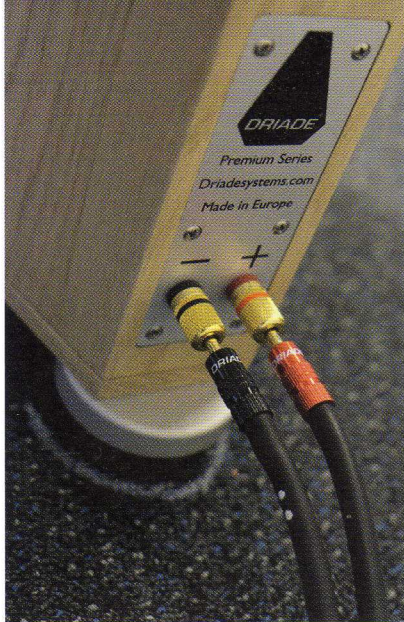
We hebben de Driade Model 3 in combinatie met verschillende hificomponenten in een verschillend prijssegment gereviewd. In onze luistersessies maken we uiteraard gebruik van onze referentieset die onder meer bestaat uit een Briston BP26 voorversterker, 7B3 monoblokken en de BCD3 cd-speler. Vervolgens beluisteren we de Model 3's met een Leema Pulse geïntegreerde versterker met een door Johan Ketelaar gemodificeerde Vintage Denon DCD-960 cd-speler en tenslotte nog met een heerlijke Naim Unitilite all-in-one unit. We gebruiken uiteraard de Driade Flow 405 luidsprekerkabels. Deze bekabeling is door Heres overigens ook intern in de Premium modellen toegepast.

Tijdens onze reviews hebben we uitsluitend gebruik gemaakt

van willekeurige normaal geproduceerde muziekalbums uit onze ruime cd-collectie. Omdat deze Driade Model 3 luidsprekers alles in de muziek laten horen, leent deze luidspreker zich minder goed voor slecht opgenomen muziekalbums. Deze Driades geven helemaal niets cadeau en laten bij dergelijke albums gewoon té veel imperfecties horen. Wanneer we de verschillen tussen een originele persing en een remaster beluisteren zijn de verschillen soms schokkend. Het Brits geweld van de onder de loudness wars bezweken remaster collectie van Iron Maiden is dus uit den boze. Daarentegen hebben wij ons hart verloren aan het singer-songwriter genre, live opnames, jazz, blues, folk en onze ondergewaardeerde klassieke muziekalbums. Schakelen we over naar de stelselmatig genegeerde unplugged collectie dan weten we zelfs niet wat we meemaken. We blijven subtiele nuances, fluisterzachte stemmen en zelfs muzieklintjes van een weggestopte Hammond in de achtergrond ontdekken.

De weergave in het hoog is zijdezacht en in combinatie met de perfect aanvullende midrange klinkt koperwerk in het slagwerk levendig, maar nooit scherp of hard. Het valt ons op dat koperwerk heerlijk warm en vooral lang nazingt. Het laag is droog, strak en ongekleurd. Het ontbreken van kastkleuring maakt het geheel nog eens een stuk neutraler. Ondanks dit neutrale karakter loopt het diep door en tikt hierbij zelfs met gemak frequenties beneden de 30 Hertz aan. De aanslag, het plukken en de raspjes van niet-geëlektrificeerde gitaarsnaren is met deze Model 3 duidelijk hoorbaar. Strijkinstrumenten zoals viool en cello mogen met een stapje naar de voorgrond treden. Aanslagen van snaredrum en toms in het slagwerk geven impact van de aanslag op het vel inclusief de specifieke galm in de ketels perfect weer. Een woodblock klinkt authentiek en hierbij lijkt de uitsterftijd een fractie langer te duren dan bij menig hedendaagse hifiluidspreker. Hiermee komt de klank enigszins in de buurt van de legacy modellen, maar

► NEXT

hierbij bemerken we dat de nieuwe generatie over de gehele linie betere weergaveprestaties met een significante toename in openheid neerzet.

Geluidskwaliteit

Bij ons leveren deze speakers de beste imaging eigenschappen wanneer we ze niet al te veel indraaien. Meestal starten we met een relatief ver ingedraaide set speakers en verplaatsen ons stapsgewijs naar de luidsprekers totdat de zang in de ruimte 'staat'. Nu plaatsen we de speakers vanaf de luisterpositie gezien in hetzelfde perspectief en herhalen dit proces hierna nog een paar keer. Het geluidsbeeld dat deze Model 3's na een goede plaatsing neerzetten is indrukwekkend. De 'stage' is breed en heeft bij sommige albums een flinke geluidsdiepte. Het podium bouwt zich, afhankelijk van de set en het gedraaide album, vanaf een meter voor de baffles op en loopt zo'n anderhalve meter naar achteren weg. De weergave komt heerlijk los van de luidsprekers en alle muzikale elementen claimen een duidelijke plek op dit denkbeeldige podium. De transparantie is hoog zodat elk element moeiteloos is aan te wijzen. Hierbij ervaren we een heerlijke brede sweetspot. Waar we ook plaatsnemen in de ruimte, we ervaren overall een heerlijk ruimtelijke muziekweergave.

Nadat we uitvoerig geluisterd hebben en alle punten op de scorelijsten hebben ingevuld schakelen we van de Briston over naar de Pulse van Leema Acoustic en naar de Naim Unitilite. Met de Leema ervaren we een heerlijk gedetailleerde en ruimtelijke weergave, maar we missen wat aan body. Deze versterker mist de 'oempf' die deze luidsprekers wel lekker vinden. De compacte en budgetvriendelijke alles-in-een-Naim levert daartegen een minimale push in het laag en de midrange heeft bovendien een fractie meer aan warmte dan de Leema. Ondanks dat de muziekweergave met de Naim een nageldikte minder aan geluidsdiepte en transparantie laat horen, matcht deze heel mooi met deze Driade Model 3's. Voor ons zijn de imaging eigenschappen in elk geval goed genoeg om blij van te worden. Wij verwachten dat deze Driades ook uitstekend zullen presteren met de versterkers van Ayon, Hegel, Moon en bijvoorbeeld de NAD Master Series.

Eindoordeel

Samenvattend kunnen we u melden dat we op een hele plezierige manier hebben kennisgemaakt met dit nieuwe drieweg topmodel van Driade. Deze Model 3 is minder populair getuned dan merken als Bowers en Wilkins, Focal of DALI, maar hierin onderscheidt Driade zich als fabrikant al sinds de eerste generatie Driades. Hierom werd en zal Driade nog steeds hoog worden gewaardeerd door kritische hifipuristen. De afwezigheid van dreunend, boemerig en vermoeiend laag is echt een verademing. Wij verwachten hierom dat vooral veel vrouwelijke muziekliefhebbers als een blok voor deze slanke en mooi gevormde Driades zullen vallen. De prijs valt met 6.600 euro exclusief de optionele frontjes zeker mee. Hiermee heeft deze Model 3 hele interessante verhouding tussen prijs en prestatie. Hiermee past de Model 3 in dezelfde line-up als de 805D3 van Bowers & Wilkins, Rubicon 8 van DALI en de Kanta 2 van Focal, maar neemt hier met zijn eigen klanksignatuur en excellente imaging eigenschappen een unieke positie in.

Misschien heeft u nog nooit de kans gehad om naar luidsprekers van dit iconische Nederlandse bedrijf te luisteren. Misschien denkt u na het lezen van onze ervaringen met weemoed terug aan uw oude Driade luidsprekers of wilt u uw huidige Driades na drie decennia trouwe dienst verruilen voor een set waarmee u wederom drie decennia uit de voeten kan. Maak dan zeker eens een afspraak bij een van de Driade dealers in de Benelux. Of bij Driade zelf. Maak in dat laatste geval absoluut een dagdeel vrij, want eenmaal gezellig met Heres in gesprek... Wanneer u een open en minder bombastische muziekweergave prefereert, dan durven we met zekerheid te voorspellen dat u er stil van wordt.

Harro Tillema

PRIJS	
DRIADE PREMIUM MODEL 3	VANAF € 6.600,-
OPTIONELE FRONTEN	€ 400,-

DRIADE, WWW.DRIADESYSTEMS.NL

► END